

**Тетяна ГОРОХОВА,**  
*orcid.org/0000-0003-0113-8653*  
кандидат педагогічних наук,  
доцент кафедри української мови  
Київського університету імені Бориса Грінченка  
(Київ, Україна) [t.horokhova@kubg.edu.ua](mailto:t.horokhova@kubg.edu.ua)

**Марія БОЙКО,**  
*orcid.org/0000-0001-9826-7464*  
доктор філософії,  
старший викладач кафедри української мови  
Київського університету імені Бориса Грінченка  
(Київ, Україна) [mi.boiko@kubg.edu.ua](mailto:mi.boiko@kubg.edu.ua)

## ДИНАМІКА ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД 2022–2023 РОКІВ

Активне творення неологізмів зумовлено низкою чинників позамовного характеру: відображення зрізу розвитку сучасного українського суспільства, відкритість України до інновацій, інтенсивне підвищення ролі комп'ютеризації та інтернетизації, інтелектуалізації українців тощо. Однак ми не применюємо значення внутрішньомовних чинників, які є також надзвичайно важливими.

Повномасштабна війна Росії проти України докорінно змінила погляди українців на питання утвердження української мови, викликала помітні зрушення лексичного складу та зумовила появу неолексем. Сьогодні особливої уваги, виваженого фахового аналізу потребують ті зміни, яких зазнала українська літературна мова у зв'язку з військовою агресією. Мовним маркером російсько-української війни 2022 року є неологізми, які вміщують у собі увесь набір емоцій українського народу до повномасштабного вторгнення 2022 року. Мета статті – схарактеризувати динаміку лексичного складу української мови у воєнний період 2022–2023 років. У статті зафіксовано та розглянуто різноманітні нові лексеми воєнного періоду 2022–2023 років; виокремлено основні джерела поповнення лексичного складу у досліджуваній період; покласифіковано досліджувані одиниці за тематичними групами. Автори статті з'ясували, що найекспресивнішими неолексемами, пов'язаними з тематикою сучасної війни, виявилися ті, що характеризують й описують ворога. Вони становлять найбільшу частку серед лексичних інновацій. Одним із найпопулярніших неологізмів стала лексема «рашизм» – маніпулятивна, популістська квазіідеологія і практика політичного режиму РФ кінця ХХ – початку ХХІ століття. Велика кількість неолексем у період повномасштабної агресії Росії проти України утворена словотвірним способом й має відомі походження. Від прізвищ відомих державних, політичних та громадських діячів.

На окрему увагу заслуговують лексеми, які із початком повномасштабного вторгнення набули нових або додаткових значень – семантичні неологізми або неосемантизми.

**Ключові слова:** мова війни, неологізми, словотворення, дискурс, повномасштабна війна.

**Tetiana HOROKHOVA,**  
*orcid.org/0000-0003-0113-8653*  
PhD in Pedagogical Sciences,  
Associate Professor at the Ukrainian Language Department  
Borys Grinchenko Kyiv University  
(Kyiv, Ukraine) [t.horokhova@kubg.edu.ua](mailto:t.horokhova@kubg.edu.ua)

**Maria BOYKO,**  
*orcid.org/0000-0001-9826-7464*  
PhD in Philological Sciences,  
Senior Lecturer at the Ukrainian Language Department  
Borys Grinchenko Kyiv University  
(Kyiv, Ukraine) [t.horokhova@kubg.edu.ua](mailto:t.horokhova@kubg.edu.ua)

## DYNAMICS OF LEXICAL COMPOSITION OF THE UKRAINIAN LANGUAGE IN THE WAR PERIOD IN 2022–2023

The active creation of neologisms is caused by a number of factors of an extra-linguistic nature: a reflection of the development of modern Ukrainian society, Ukraine's openness to innovation, an intensive increase in the role of computerization and Internetization, the intellectualization of Ukrainians, etc. However, we do not minimize the importance of intralingual factors, which are also extremely important.

*The full-scale war of Russia against Ukraine fundamentally changed the views of Ukrainians on the issue of the establishment of the Ukrainian language, caused noticeable shifts in the lexical composition, and led to the appearance of neologisms. Today, the changes that the Ukrainian literary language underwent in connection with military aggression require special attention and a balanced professional analysis. The linguistic marker of the Russian-Ukrainian war of 2022 is neologisms, which contain the entire set of emotions of the Ukrainian people before the full-scale invasion of 2022. The purpose of the article is to characterize the dynamics of the lexical composition of the Ukrainian language during the war period of 2022–2023. The article records and examines various new tokens of the wartime period of 2022–2023; the main sources of replenishment of the lexical composition in the studied period are singled out; the studied units are classified by thematic groups. The authors of the article found out that the most expressive neologisms related to the topic of modern war turned out to be those that characterize and describe the enemy. They make up the largest share among lexical innovations. One of the most popular neologisms has become the lexeme “racism” – the manipulative, populist quasi-ideology and practice of the political regime of the Russian Federation at the end of the 20th – beginning of the 21st century. A large number of neologisms during the period of Russia's full-scale aggression against Ukraine were formed in a word-forming way and have a homonymous origin. From the surnames of famous state, political and public figures*

*Lexemes that acquired new or additional meanings with the beginning of a full-scale invasion deserve special attention – semantic neologisms or neo-semanticisms.*

**Key words:** *the language of war, the language of war, neologisms, word formation, discourse, full-scale war.*

**Постановка проблеми.** Нині у філологічній науці домінує переконання, що активне виникнення неологізмів пов'язано з особливостями конкретного історичного періоду, зрушеннями в суспільстві та в мовній свідомості носіїв. Українські мовознавці неодноразово наголошували, що в останні роки у мові відбулися помітні зміни, а саме: поповнився словниковий склад за рахунок нових питомих слів і запозичень, стали відмінюваними досі невідмінювані власні назви, аббревіатури та деякі чужомовні одиниці, розширили сферу вживання функційно обмежені слова, форми слів та синтаксичні конструкції, посіли належне місце національні зразки словотворення (Городенська, 2019: 3). Засвідчено, що ці зміни є переважно наслідком її об'єктивного розвитку в нових суспільно-політичних, економічних та культурних умовах незалежної України.

Повномасштабна війна Росії проти України докорінно змінила погляди українців на питання утвердження української мови, викликала помітні зрушення лексичного складу та зумовила появу неолоксем. Уважаємо, що сьогодні особливої уваги, виваженого фахового аналізу потребують ті зміни, яких зазнала українська літературна мова у зв'язку з військовою агресією. Дослідження окресленої проблематики є важливою лінгвістичною проблемою, оскільки має велике значення для виявлення ключових чинників поповнення лексики української мови.

**Аналіз досліджень.** Загальновідомо, що лексичний склад мови є найбільш піддатливим до змін та оновлення, оскільки він нерозривно пов'язаний з історією, культурою та менталітетом певної нації. В останні десятиліття українські вчені активно працюють над аналізом процесів кількісного і якісного оновлення та збагачення словникового складу різних стилів національної мови. Передусім заслуговують на увагу праці таких

українських лінгвістів, як: К. Городенська, Є. Карпіловська, Н. Клименко, Л. Лисюк, О. Стишов.

Ключові зміни поповнення та оновлення словникового складу української мови впродовж останніх двох десятиріч висвітлено в монографії Н. Клименко, Є. Карпіловської та Л. Кислюк. Автори розглянули роль словотворення у сучасній українській номінації, зовнішні та внутрішні чинники появи неологізмів, неозапозичень, нових значень у відомих словах (неосемантизмів).

Мовознавці звернули увагу на формування нових кореневих та словотвірних гнізд, збільшення фонду словотворчих засобів мови, особливості їхнього функціонування в текстах. На переконання дослідників, вироблення нових критеріїв унормування та кодифікації українського лексикону потребує виваженого й детального аналізу всього масиву варіантних номінацій у повному обсязі властивих їм формальних, семантичних та функціональних ознак (Клименко, Карпіловська, Кислюк, 2008: 73).

Згідно з концепцією К. Городенської, нові явища та процеси в українському словотворенні зумовлені здебільшого позамовними чинниками, зокрема активними запозиченнями до лексики та галузевих терміносистем української мови, змінами суспільно-політичного характеру в Україні, пробудженням національно-мовної свідомості української еліти, піднесенням культурного рівня населення тощо, а також мовними чинниками, насамперед розгортанням внутрішньомовних процесів, спрямованих на зміцнення автохтонних словотвірних варіантів та збереження самотності національного словотворення (Городенська, 2013: 35).

Розвідки О. Стишова присвячено ґрунтовному аналізу основних тенденцій розвитку лексичного складу української мови початку ХХІ століття. Як зазначає український мовознавець, під час різ-

них комунікативних актів нова семантика виникає як у словах на позначення загальних назв, так і в онімах (пропріативах), але у більшості випадків нових значень набули переважно відомі питомі слова (Стишов, 2019: 79).

Питання військової термінології в сучасному політичному дискурсі висвітлено у праці І. Царьової. Дослідниця окреслила лінгвостилістичну специфіку воєнної лексики, охарактеризувала лексико-семантичні підгрупи воєнної термінології, проаналізувала специфіку вживання воєнної лексики.

Згідно із концепцією І. В. Царьової, дискурс війни пов'язаний з певними типами оповідей про події, а інтерпретація війни та зображених конфліктів залежить від того, яким чином вони концептуалізуються у свідомості (Царьова, 2023: 805).

У статті «Нові фразеологізми в українській мові кінця ХХ – початку ХХІ сторіччя» В. Дроботенко та О. Стишов наголосили, що визначальним джерелом збагачення фразеологічної системи української мови є питомі новотвори. Виняткової уваги потребує значний корпус зафіксованих авторами неофразем, який доводить, що з-поміж ряду тематичних груп істотно переважає воєнна (Дроботенко, Стишов, 2023: 9).

Безумовно, інноваційна лексика у зв'язку з повномасштабним вторгненням війни Росії проти України залишається недостатньо вивченою, що зумовлює необхідність її аналізу в динамічній синхронії.

**Мета статті** – схарактеризувати динаміку лексичного складу української мови у воєнний період 2022 року.

Основні завдання розвідки:

- 1) виявити, зафіксувати й проаналізувати різноманітні нові лексеми у воєнний період;
- 2) розглянути основні джерела поповнення лексичного складу у досліджуваній період;
- 3) класифікувати досліджувані одиниці за тематичними групами.

**Виклад основного матеріалу.** Засвідчено, що передусім саме під час політичних, економічних та соціальних зрушень мова розвивається динамічніше, виникає найбільший запит на неологізми. На початку ХХІ століття більшість українських мовознавців (О. Стишов, К. Городенська) виокремлюють низку чинників розвитку словникового складу мови: 1) екстралінгвальні, а саме: здобуття Україною незалежності й поступове утвердження її панівних позицій у світовій спільноті; створення та відновлення діяльності нових державних політичних, економічних та культурних установ; активна демократизація суспільства; Помаранчева революція; Революція Гідності;

анексія Криму Російською Федерацією, бойові дії в Україні; зростання національної свідомості й патріотизму; підвищення комунікативної потужності української як державної; зростання міжнародних політичних, економічних, наукових, культурних контактів українців з іншими етносами; науково-технічний розвиток, зростання ролі комунікаційно-інформаційних технологій; 2) інтралінгвальні – системність української мови, яка базується на взаємозумовленості її елементів; відновлення питомих структурних ознак національної мови; тенденції до інтеграції елементів мови; принцип мовної економії тощо (Стишов 2019: 13).

Російсько-українська війна кардинально змінила життя багатьох людей. Як зазначає О. Стишов, «кількість неосемантизмів неухильно зростає та урізноманітнюється, заповнюючи номінативні лакуни, що постійно виникають, збагачуючи емоційно-експресивні засоби загальнонародної української мови» (Стишов, 2015: 366). Уважаємо, що нові слова органічно входять у наявну українську мовну картину світу, детерміновану процесами соціодинаміки. Найпоширенішими способами творення неологізмів в українськомовних текстах є семантичний, словотвірний та запозичення.

Найекспресивнішими неолексемами, пов'язаними з тематикою сучасної війни, виявилися ті, що характеризують й описують ворога. Вони становлять найбільшу частку серед лексичних інновацій. На думку М. Жулінської та О. Круглій, це пов'язано зі створенням ними миттєвого психологічного ефекту, що підсилює демонізацію ворога й водночас вони виступають певним засобом виявлення гніву, висловлення презирливого ставлення та ненависті до ворога, зменшення стресу (Жулінська, Круглій, 2022: 107).

Одним із найпопулярніших неологізмів стала лексема «рашизм» (від англ. *Russia* – Росія та італ. *fascismo* – фашизм) – маніпулятивна, популістська квазіідеологія і практика політичного режиму РФ кінця ХХ – початку ХХІ століття, основу якої становлять суміш великоросійського шовінізму і реакційного православ'я, ідеалізація та спроба відтворення радянського минулого, месіанське уявлення про «богообраність» та особливу цивілізаційну місію російського народу в сучасному світі. Рашизм розглядають як різновид нацизму, неофашизму. Прихильників рашизму називають «рашистами» або «ватниками».

У термінологічно-поняттєвому плані неологізм «рашизм» почали вживати від 2008. Набув значного поширення з 2014. Від початку широкомасштабної війни, розв'язаної РФ проти України 24 лютого 2022 року, активно використовують на міжнародному рівні (Горбатенко, 2016).

У корпусах українських текстах бачимо вживання цих понять у таких сполученнях: предикативних (*рашисти обстріляли, випустили, вдарили, атакувати, здійснили, намагаються, влучили, вбили, розстріляли, зруйнували, викрали, захопили, втратили, поцілили, пошкодили, знищили тощо*); субстантивних (*пересічні, сучасні, російські, місцеві, навіжені, відверті, відкриті ватники*) тощо (Генеральний регіонально анотований корпус української мови).

Ще одна яскрава неолексема, що характеризує ворога, – слово «орк», «орки». Ця лексична інновація створена за аналогією з назвами істот трилогії «Володар пернів» Дж. Толкіна, що акцентує на тому, що ворогів не вважають за людей. Urban Dictionary тлумачить цю лексичну інновацію як «зневажливе прізвисько, яке українські війська дали російським солдатам під час вторгнення в Україну у 2022 році» (Urban Dictionary). У корпусах текстів української мови до 2022 року не натрапляємо на вживання слова в такому значенні, а після повномасштабного вторгнення натрапляємо на такі приклади використання в текстах інтернетних видань: «*основні зусилля орків зосереджені на встановленні контролю...*», «*... орки поцілили своїми ракетами...*», «*орки полюють на українських активістів...*», «*...намагаються прибрати хату після орків...*», «*звільнена від орків Харківщина...*», «*орки розбомбили частину будинку*», «*орки змінили тактику*» тощо (Генеральний регіонально анотований корпус української мови; ПАВУК).

На окрему увагу заслуговують лексеми, які із початком повномасштабного вторгнення набули нових або додаткових значень – семантичні неологізми або неосемантизми. Дослідники динамічних процесів у лексиконі нове значення наявного слова, наслідок його семантичної деривації виділяють як різновид неологізма. (Клименко, Карпіловська, Кислюк, 2008: 73).

Нових значень після повномасштабного вторгнення набула лексема «бавовна». «Бавовною» називають вибухи на тимчасово окупованій території України та на території рф. Наприкінці 2010-х російський уряд дав вказівки всім ЗМІ називати вибухи (переважно – газу) «лясками» (рос. хлопками). У російського слова «хлопок» є омограф – «хлопок», який українською означає «бавовна».

Аналіз корпусу текстів української мови (Генеральний регіонально анотований корпус української мови) підтверджує динаміку вживання лексеми «бавовна» в таких сполученнях: 1991–2021 роки: предикативних (*бавовна дорожчає, росте тощо*); дієслівних (*вирощувати, уте-*

*плювати, виробляти, виготовляти, збирати, експортувати, дорожчає, росте тощо*); субстантивних у поєднанні з прикметником (*натуральна, імпортна, стовідсоткова, цільна, органічна, тонка, прядильна тощо*); субстантивних у поєднанні з іменником (*сировина, ціна, кілограм, виробник, збір, збирання, врожай, експорт, фабрика, альтернативи, врожай, суміш, волокна, плантації, цільність, неврожай тощо*). після 2022 року: предикативних (*трапилася, завітала, сталася, пролунала, почастишала, прилетіла тощо*); дієслівних (*чути, побільшає тощо*); субстантивних у поєднанні з прикметником (*чергова, масштабна, кримська, потужна, ранкова, постійна, регулярна, нічна, гучна, раптова тощо*); субстантивних у поєднанні з іменником (здебільшого в місцевому відмінку: *на мості, на складах, у Криму, у Севастополі, у Джанкої, у Білгороді тощо*).

Варто зауважити, що неосемантизми можуть впливати на утворення інших груп лексики на основі нового значення слова. Як приклад можна навести утворений міфонім «Бавовнятко» – назва міфічної істоти, яка палить бази російських окупантів. Нині Бавовнятко постає персонажем дитячих пісень й анімаційних фільмів, мемів, втілене в іграшках, сувенірах тощо. Істота символізує «бавовну» – вибухи на стратегічних об'єктах росіян, які російська пропаганда пояснює тим, що хтось куриє або бавився з вогнем.

Додаткових лексичних значень набули й такі іменники, як:

Мопед – іранський дрон-камікадзе, яким користується Росія для обстрілу України (синонім – летюча балалайка). Таке значення лексеми виникло через те, що під час польоту двигун безпілота видає характерний звук – шумить, як мопед чи бензопила. Відповідно, з 2022 року натрапляємо на такі приклади вживання цих лексем: «*іранський мопед*», «*збили мопед*», «*запустили мопеди*», «*мопед чи бензопила*», «*як мопед жужжить*», «*летить мопед*», «*іранські балалайки*» тощо (Генеральний регіонально анотований корпус української мови; ПАВУК).

Приліт – влучання ракети чи її уламку в якісь об'єкти. У корпусах текстів українською мови спостерігаємо таку динаміку сполучування цієї лексеми з іншими: 1991–2021 роки – *приліт бузків, лелек, авіалайнерів, літака, граків, птахів, марсіан, інопланетян, ластівки, міністра, президента, плановий, очікуваний, скасований тощо*; після 2022 року – *приліт ракет, снарядів, поодинокі прильоти, мінометні, ворожі, ранкові, нічні, зафіксували, підтвердили, сталися, звуки прильотів, кілька, декілька (інші числівники) прильотів*

тощо (Генеральний регіонально анований корпус української мови; ПАВУК).

Пташка – дрон, літак, вертоліт. Наведемо приклади вживання в корпусі текстів: «...ця пташка наводила мінометний вогонь по військових», «пташка для наших бійців вже на бойовому чергуванні...», «ворожа пташка була знешкоджена», «справжня бойова пташка», «...швейцарська пташка прилетіла до України для потреб ЗСУ», «відлітала своє ще одна пташка рашистів» тощо (ПАВУК).

Велика кількість неолексем у період повномасштабної агресії Росії проти України утворена словотвірним способом й має відонімне походження. Від прізвищ відомих державних, політичних та громадських діячів постало багато відносних прикметників за допомогою формантів –ськ/-цьк, -ин- та інших варіантів, емоційно забарвлених іменників, дієслів тощо. Наприклад: путінський («Західний світ однозначно засудив путінський режим і підкреслив його відповідальність за війну...» (Twitter); «путінський режим страшишим за гітлерівський...» (Youtube); «...кривавий путінський режим...», «бездарність путінських спецслужб...» (Інтернет-газета) тощо); арестовицький (арестовицькі байки); арестовщина («цією арестовщиною ми принижуємо самих себе і героїзм наших солдатів» (Онлайн-ЗМІ); «...арестовщина вже набридла...» (Facebook); «...виходить арестовщина, а не факти...» (Telegram) тощо); гордонізація («З перших слів –брехня, гордонізація...» (Youtube); «гордонізація та арестовщина...» (Telegram) тощо) та інші. (ПАВУК) Слова, утворені з допомогою таких формантів мають здебільшого негативну конотацію.

З'явилися нові дієслова відонімного походження: чорнобаїти – безрезультатно повторювати одну й ту ж дію («...от і доводиться все чорнобаїти і чорнобаїти...» (Telegram)); «...щоб подивитися вже з землі на позиції росіян, яких ми тоді чорнобаїли» (Онлайн-ЗМІ) тощо); хаймарсити – працювати реактивною системою залпового вогню HIMARS, знищувати ворогів з допомогою цієї системи («...о котрій годині починають хаймарсити?» (Telegram); «...хаймарсили, хаймарсимо і будемо хаймарсити» (Youtube); «... інколи краще хаймарсити, аніж домовлятися...» (Telegram) тощо). За аналогією від назв зброї утворені дієслова байрактарити, енлоїти, джавелініти, стінгерити та інші. (ПАВУК)

Визначальним чинником поповнення фразеологічної системи української мови є питомі неолексеми. Доведено, що у зв'язку з повномасштаб-

ним вторгненням з-поміж низки тематичних груп істотно переважає воєнна. На позначення висловлень про знищення ворогів фіксуємо такі неолексеми, як: 1) іти (іти) за російським кораблем – іти геть, зазнавати поразки, бути знищеним, гинути. Наприклад: «Воїни 501 окремого батальйону морської піхоти майстерно відправляють окупантів за російським кораблем» (Фейсбук, 2023); 2) концерт Кобзона – потойбіччя для росіянина (відправити на концерт Кобзона – убити росіянина): «За добу на “концерт Кобзона” пішли 480 російських окупантів» (Новинарня, 2023).

Яскравими прикладами неолексем, які активно функціонують в умовах українсько-російської війни 2022 року, є: 1) точка нуль – передова на фронті, тобто частина лінії оборони, найближча до ворога: «Що для вас точка нуль і скільки разів ви її переживали?» (ПАВУК); 2) помножити на нуль – убити, знищити когонебудь: «Мало того, за скоєні злочини проти українського народу – помножити на нуль...» (ПАВУК); 3) жест доброї волі – відступ росіян з окупованих територій: «Росія змалювала розведення сил під Києвом як жест доброї волі на мирних переговорах» (ПАВУК).

До контамінацій із семантикою, що дорівнює сумі значень компонентів, можна віднести пейоратив путлер, який утворився на основі злиття двох прізвищ російського президента Володимира Путіна та німецького деспота Адольфа Гітлера, носить негативну конотацію (Єльнікова, 2022: 298–300).

**Висновки.** Активне творення неологізмів зумовлено низкою чинників позамовного характеру: 1) відображення зрізу розвитку сучасного українського суспільства; 2) відкритість України до інновацій; 3) інтенсивне підвищення ролі комп'ютеризації та інтернетизації; 4) інтелектуалізації українців тощо. Однак ми не применшуємо значення внутрішньомовних чинників, які є також надзвичайно важливими.

Уважаємо, що мовним маркером російсько-української війни 2022–2023 року є неологізми, які вмщують у собі увесь набір емоцій українського народу до повномасштабного вторгнення 2022 року. На наше переконання, неологізми органічно входять у наявну українську мовну картину світу, детерміновану процесами соціодинаміки.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо в дослідженні динаміки лексичного складу української мови в періоди глобальних історичних змін, закономірностей засвоєння мовою лексичних інновацій, спроможності неолексем відображати зміни навколишньої дійсності.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Генеральний регіонально анотований корпус української мови. URL: <http://uacorporus.org/>
2. Горбатенко В. Рашизм. Велика українська енциклопедія. URL: <https://vue.gov.ua/Рашизм> (дата звернення: 17.09.2023).
3. Городенська К. Нові явища та процеси в українському словотворенні на тлі словотвірних норм. *Дивослово*. 2013. № 6. С. 34–37.
4. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Видання друге, істотно доповнене. Київ : КММ, 2019. 208 с.
5. Дроботенко В., Стишов О. Нові фразеологізми в українській мові кінця ХХ–початку ХХІ сторіччя. *Лінгвістичні дослідження*. 2023. С. 1–17.
6. Єльнікова Н. Неологізми у медіатекстах періоду воєнного стану в Україні. *Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах воєнного стану*. Харків, 2022. С. 298–300.
7. Жулінська М., Круглій О. Неологізми як мовне відображення війни. *Міжнародні відносини суспільні комунікації та регіональні студії*. 2022. № 3 (14). С. 103–110.
8. Клименко Н, Карпіловська Є., Кислюк Л. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі : монографія. Київ : Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2008. 336 с.
9. PAWUK. URL: [https://pawuk.ipipan.waw.pl/query\\_corpus/](https://pawuk.ipipan.waw.pl/query_corpus/) (дата звернення: 17.09.2023).
10. Стишов О. Динаміка лексичного складу сучасної української мови. *Лексикологія. Лексикографія* : навч. посіб. Біла Церква : «Авторитет», 2019. 198 с.
11. Стишов О. Семантичні неологізми в дискурсі українськомовних мас-медіа початку ХХІ століття. *Філологічні студії*, 2015. Вип. 13. С. 364–374.
12. Царьова І. Російсько-українська війна (2014–2022): слова, які набули нових значень *Baltic Journal of Economic Studies*. 2023. С. 804–811.

## REFERENCES

1. Heneralnyi rehionalno anotovanyi korpus ukrainskoi movy [General regionally annotated corpus of the Ukrainian language]. URL: <http://uacorporus.org/> (data zvernennia: 17.09.2023).
2. Horbatenko V. (2022) Rashyzm. [Racism] Velyka ukrainska entsyklopediia. URL: <https://vue.gov.ua/Рашизм> (data zvernennia: 17.09.2023) [in Ukrainian].
3. Horodenska K. (2013) Novi yavyshcha ta protsesy v ukrainskomu slovotvorenni na tli slovotvirnykh norm [New phenomena and processes in Ukrainian word formation against the background of word formation norms]. *Dyvoslavo. – Miraculous*, 6. 34–37. [in Ukrainian].
4. Horodenska K. (2019). Ukrainske slovo u vymirakh sohodennia. Vydannia druhe, istотно dopovnene [The Ukrainian word in today's dimensions. The second edition, substantially supplemented]. Kyiv. 208 s. [in Ukrainian].
5. Drobotenko V., Styshov O. (2023). Novi frazeolohizmy v ukrainskii movi kintsia XX–pochatku XXI storichchia [New phraseological units in the Ukrainian language of the late 20th and early 21st centuries]. *Linhvistychni doslidzhennia – Linguistic studies*. 1–17. [in Ukrainian].
6. Yelnikova N. (2022). Neolohizmy u mediatekstakh periodu voiennoho stanu v Ukraini [Neologisms in media texts of the martial law period in Ukraine]. *Pidhotovka pravookhorontsiv v systemi MVS Ukrainy v umovakh voiennoho stanu – Training of law enforcement officers in the system of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine under martial law*. 298–300. [in Ukrainian].
7. Zhulinska M., Kruhlii O. (2022). Neolohizmy yak movne vidobrazhennia viiny [Neologisms as a linguistic reflection of war.]. *Mizhnarodni vidnosyny suspilni komunikatsii ta rehionalni studii –International relations, public communications and regional studies*, 3 (14). 103–110. [in Ukrainian].
8. Klymenko N., Karpilovska Ye., Kysliuk L. (2008). Dynamichni protsesy v suchasnomu ukrainskomu leksykoni [Dynamic processes in the modern Ukrainian lexicon]: Monohrafiia Kyiv: Vydavnychi Dim Dmytra Buraho, 2008. 336 s. [in Ukrainian].
9. PAWUK. URL: [https://pawuk.ipipan.waw.pl/query\\_corpus/](https://pawuk.ipipan.waw.pl/query_corpus/) data zvernennia: 17.09.2023).
10. Styshov O. (2019). Dynamika leksychnoho skladu suchasnoi ukrainskoi movy. Leksykolohiia. Leksykohrafiia [Dynamics of the lexical composition of the modern Ukrainian language. Lexicology. Lexicography]: navch. posib [educational manual]. Bila Tserkva: «Avtorytet». 198 s. [in Ukrainian].
11. Styshov O. (2015). Semantychni neolohizmy v dyskursi ukrainskomovnykh mas-media pochatku XXI stolittia [Semantic neologisms in the discourse of the Ukrainian-language mass media of the beginning of the 21st century]. *Filolohichni studii – Philological studies*, 13. 364–374. [in Ukrainian].
12. Tsarova I. Rosiisko-ukrainska viina (2014–2022): slova, yaki nabuly novykh znachen [The Russian-Ukrainian war (2014–2022): words that have acquired new meanings]. *Baltic Journal of Economic Studies*. 804–811. [in Ukrainian].